

Finland

Beste Leden ,

Deze maand wil ik jullie graag meenemen naar de “buren van Zweden” nl **Finland**. Een land met een boeiende geschiedenis, ook op filatelistisch gebied. Maar voor ik het over de post geschiedenis ga hebben, vertel ik jullie graag eerst iets over de geschiedenis van het land.

Het gebied dat nu bekend staat als Finland, werd Weichselien (= de laatste ijstijd) rond 8500 v.Chr., bewoond. Finland was deel van het Zweedse Rijk. In 1809 werd Finland veroverd door Rusland, met

kort na het voor het eerst van 1200 tot 1809. als

gevolg een personele unie tussen de twee landen.

Finland de onafhankelijkheid, in 1918 werd die erkend. De Finse Burgeroorlog werd gevoerd door de "rode" socialisten (gesteund door de Russische communisten) en de "witte" conservatieven (gesteund door het Duitse Rijk). De conservatieven wonnen de oorlog en wilden een Duitse prins als eerste Finse koning op de troon. De afloop van de 1ste wereldoorlog zette een streep door deze rekening; Finland werd in 1918 een constitutionele democratie. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden de Finnen echter opnieuw door hun grote buur de Sovjet-Unie aangevallen. Finland wist zijn onafhankelijkheid te bewaren maar werd wel verplicht om enkele grensstreken aan de Sovjet-Unie over te dragen. Deze gebieden behoren tegenwoordig tot de Russische deelstaat Karelië. Tijdens de Koude Oorlog werd de Finse politiek sterk beïnvloed door de Sovjet-Unie, maar Finland is nooit een zogenoemde satellietstaat daarvan geweest. Mede als gevolg van de instorting van de Sovjet-Unie in 1991, ging Finland meer werken aan de integratie in West-Europa. Uit vrees voor buurland Rusland is het land echter tot op heden geen lid van de NAVO. Finland trad in 1995 toe tot de Europese Unie en verving in 2002 de eigen munt, de markka, door de euro. Het Fins en het Zweeds zijn beide officiële talen in Finland. Ongeveer 6% van de bevolking spreekt Zweeds als eerste taal, hoofdzakelijk in het zuidwesten en het westen van Finland. Op Åland, een autonome eilandengroep tussen Finland en Zweden in, die bij Finland hoort, is de officiële taal alleen Zweeds. Minderheidstaal in Finland is het <https://nl.wikipedia.org/wiki/Samisch> Samisch met ongeveer 25.000 sprekers. De Saamie (Finse nomaden) leven in het noorden van Finland, in Lapland en in het noorden van Zweden, Noorwegen en Rusland.

Finland is een geliefd land om voor filatelisten. Het heeft een bijzondere post geschiedenis. De eerste zegels die in Finland gebruikt werden, hadden een Russische waarde aanduiding. In de oorlog van 1808-1809 veroverden de Russische troepen Finland. Daarvoor behoorde het land tot het Zweedse koninkrijk (van 1249 tot 1809). Bij de Vrede van Hamina, op 17 september 1809 werd Finland door Rusland geannexeerd. Het werd een autonoom groot-hertogdom van het Russische Rijk. De Russische tsaar Alexander I (1801-1825) beloofde dat Finland de bestaande religie, de basiswetten en privileges mocht behouden en handhaven.

Finland mocht eveneens haar binnenlandse aangelegenheden zoals bijvoorbeeld de werkgelegenheid beheren en behield een eigen corps van ambtenaren. In 1863 werd een

parlement samengesteld. Dat was ook het jaar waarin de Finse taal een officiële status kreeg, naast het Zweeds. In 1865 kreeg Finland een eigen munt, de markka.

De troonsbestijging in Rusland van Alexander III in 1881 leidde een proces in waarbij Finland een meer geïntegreerd deel van het Russische rijk werd. De Russen waren het er niet mee eens dat de Finnen zoveel speciale rechten hadden. Pogingen werden ondernomen om deze rechten af te pakken. Dit leidde o.a. uiteindelijk tot een soort 'Russificatie' van de Finse Post. Er waren vanaf 1891 wel echte finse postzegels, maar ze leken sterk op de Russische. De waarde aanduiding werd gegeven in hun eigen munt: de Markka. Na de Russische nederlaag in de Eerste Wereldoorlog brak de 'februari-revolutie' uit en verklaarde Finland zich eenzijdig onafhankelijk.

Daarop volgde de bloedige Finse Burgeroorlog tussen 'Roden' en 'Witten' waarbij de 'Witten' onder leiding van generaal Mannerheim de overwinnaars bleken te zijn en de Finse Socialistische Arbeiders Republiek ophieven. Hierna werd Finland op 9 oktober 1918 tot koninkrijk uitgeroepen onder Väinö I. Deze trad echter twee maanden later weer af en het land werd een republiek. De postzegels over de periode 1856 tot 1917 zijn dus uit de periode dat Finland een 'Groot Hertogdom' van Rusland was. Vanaf 1917 tot op heden is Finland een republiek. Finland heeft zich in de loop der jaren met de nodige moeite losgemaakt van de Russische invloed. Na de val van de muur en het uiteenvallen in 1991 van de Sovjet Unie was de afhankelijkheid van haar grote oosterbuur in betrekkelijk korte tijd nagenoeg weggefallen. Finland gaf vanaf 1949 autopakketzegels uit. Van 1941 tot 1963 verschenen militaire- en veldpostzegels.

Wat nog wel herinnert aan de Russische overheersing zijn de oude bouwwerken in de steden. De hoofdstad **Helsinki** is met circa 610.000 inwoners met afstand de grootste stad van het land. In het stedelijk gebied van Helsinki wonen ruim 1,5 miljoen mensen, ruim een kwart van de

totale bevolking. De steden Tampere en Turku hebben elk een agglomeratie van ongeveer 300.000 inwoners. Stedelijke gebieden met rond de 100.000 inwoners zijn Oulo, Lathi, Kuopio en Jyväskylä. Opvallend is de vrij grote ruimtelijke spreiding van de Finse steden, hoewel ze

bijna alle in het zuidelijk deel van het land liggen. Helsinki is (sinds het stadje in 1639 werd verplaatst) op een rotsige landtong in de Finse Golf gebouwd. Het centrum van de stad vormt het Marktplein (*Kauppatori*) aan het water. Bijzonder is dat de meeste grote veerboten hier vlakbij aanleggen. Achter het marktplein ligt het Senaatsplein. Dit gedeelte van de stad is in 1816, na een grote brand, door de architect Carel Ludwig Engel in classicistische stijl herbouwd.

Het wordt nu als belangrijkste bezienswaardigheid van de stad beschouwd. Aan het plein staat de Witte Domkerk van Helsinki, het symbool van Helsinki dat al van verre te zien is. Ook op cultuur gebied is de stad in Finland ongeëvenaard maar liefst 3 symfonie orkesten, de nationale opera en vele theater gezelschappen vinden hier hun plek. In het jaar 2000 was Helsinki, dat toen 450 jaar bestond,

culturele hoofdstad van Europa. Op 10 en 12 mei 2007 is in Helsinki de Hartwall Areena het eurovisiesongfestival georganiseerd, nadat het land dit festival het jaar ervoor had gewonnen. Hoewel het niet mijn voorkeur was heeft deze griezelband alles gegeven wat zij in hun "mars" hadden en dus gewonnen. De volgende jaren waren de Finnen niet opmerkelijk. Maar nog altijd beter dan ons eigen kikkerlandje Nederland. Nu we toch in Helsinki zijn kunnen we net zo goed een ticket kopen voor de vliegreis naar onze volgende bestemming Reykjavik (u snapt het misschien al, IJsland) voor de rondreis door Europa om daar eens rond te gaan snuffelen .

Tot volgende maand

Jan van de Wiel

Naschrift van Han:

Wellicht is het in dit kader leuk te vermelden dat de **Kerstman** in Finland woont. Hij heeft een knus huis in **Rovaniemie**, dat op de poolcirkel ligt. Wij hebben hem bezocht tijdens onze reis door Finland. Leuk voor de postzegelliefhebbers is dat de kerstman een eigen postkantoor heeft en eigen postzegels en stempels. Je kunt iemand (kleinkind?) verrassen door via onderstaand adres een brief te bestellen, die dan vlak voor kerst bezorgd wordt (met speciale postzegel en stempel) bij het opgegeven adres. Je stuurt het verzoek naar: Santa Claus,

Santa Claus Main Post Office, FI-96930 Arctic Circle, FINLAND. Finland staat bekend om zijn originele design. Dat geldt zeker voor hun postzegels, zoals de geestige "spiegelzegels", de vooruitstrevende "homo-erotische zegels" of zaken als art post, ambachtelijke kunst, belangrijke gebeurtenissen, beroemde Finnen. Het is allemaal even mooi en smaakvol vormgegeven.